

Орачъ си трошѣше ралото, пивоваръ оставяше каци и сѣчѣше бѣчви, занаятчия и дигинджия оставяше п'врага и занаятъ и диганъ, трошѣше грѣнци въ кѣшти, — и сичко што се находило, качваше се на конь. Съ една рѣчь, руский характеръ тука доби моштенъ, широкъ замахъ, здравъ видъ.

Тарасъ бѣ полковникъ старъ, отъ коренъ: цѣлъ бѣ той создаденъ за бойно поле и бѣ личенъ съ своятъ неодѣланъ и простъ нравъ. Тогава Полша съ своитѣ нарѣдби бѣ добила сила между руското дворянство ¹⁾. Мнозина превзимахъ полски обичае, вводѣхъ салтанатъ, великолѣпни слуги, соколе, ловчи, обѣде, дворове. Тарасу това не идѣше по сърдцето. Той обичаше простотата казанка и скара се съ мнозина отъ другаретѣ си, които клонѣхъ къмъ варшавска страна и наричаше ги низки слуги на полскитѣ панове. Вѣчно немпренъ, той се броѣше по закону бранителъ на православието. Оплачѣхъ ли се нѣйдѣ на *арендатори* ²⁾ и на набавка нови гюмруци отъ коминъ, той самовластенъ влязѣше въ селата. Сами, съ казацитѣ си, сѣдѣше и положилъ бѣ си правило, че въ три случая трѣбва да се зима за саблята, словомъ: кога комисонеретѣ не почитахъ кметоветѣ и стоѣхъ предъ тѣхъ не гологлави, кога осмивахъ православието и не тачѣхъ държавитѣ прѣдѣдовски, и, най-послѣ, кога душманетѣ бѣхъ агарене и турци, срѣшното които той мислѣше, че може сякога да дигне оръжие за слава на християнството.

А сега бѣ му драго, като си мислѣше оште отъ далече, какъ ште той да се яви съ двамата си сина въ Сечъ и ште каже: „На, погледнете, какви юнаци ви сѣмъ довелъ!“ какъ ште да ги покаже на сичкитѣ си стари, калени въ битви, другаре; какъ ште да погледа пѣрвитѣ имъ юнашки подвизи въ воинската наука и веселбата имъ, която и тя бѣ едно отъ достоинството на юнака. Испърво той мислѣше да ги испрати самички; но кога ги видѣ зелени, високи, моштни и тѣломъ хубави, въспали се и неговий воински духъ, и той си рече да върви съ нихъ заедно на заранѣта, макаръ че го караше само една непокорна

1) Руский народъ, спроти гражданскитѣ си правдини и служби, се дѣли на три сословия: дворяне, които знаѣтъ царската служба и имать най-голѣми правдини, на мѣштане (тука сѣ и купцитѣ), които търгуватъ и работѣтъ занаятъ, и на крестяне (селене, земледѣлци).

2) Които откупуватъ у пановетѣ (владѣлцитѣ) земята, да имъ работѣтъ.